Verda Lumo

SKSTiK "KOLEJARZ"

Biuletyn Polskiej Sekcji Kolejarzy Esperantystów

Bulteno de Pola Esperanta Fervojista Asocio

Oktobro - Decembro 2007 **Nr 8**

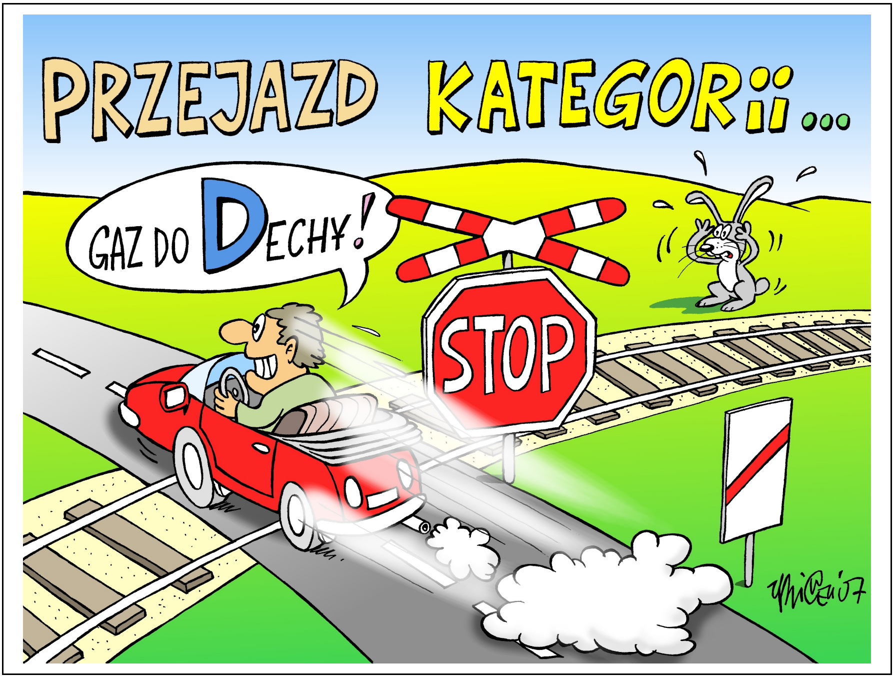

rys. Mirosław Andrzejewski

La fervoja pasejo de kat. D

UWAŻAJ !!! - przejazd kolejowy

Zakończyła się trzecia edycja społecznej kampanii „Bezpieczny Przejazd”. Przebieg i wyniki tegorocznej kampanii podsumowano 12 września na konferencji prasowej zorganizowanej w siedzibie PKP PLK S.A. Akcja odniosła zamierzony efekt, zmniejszyła się ilość poszkodowanych w porównaniu do roku ubiegłego. Mimo to nadal istnieje potrzeba dalszej edukacji i informacji społeczeństwa w tym zakresie. W naszym kraju mamy 13 030 aktualnie eksploatowanych przejazdów kolejowych i to mobilizuje nas do ciągłego upominania o zachowanie czujności i ostrożności podczas przekraczania skrzyżowania drogi z linią kolejową.

My również kończymy tegoroczny cykl „**Uważaj !!! – przejazd kolejowy**”, w którym krótko omówiliśmy, czym charakteryzują się poszczególne kategorie przejazdów kolejowych i jakie mają oznakowania. Mamy nadzieję, że nasze uwagi i sugestie, choć w małym stopniu przypomniały przepisy ruchu drogowego i przyczyniły się do zwiększenia bezpieczeństwa na przejazdach kolejowych.

Co wiemy o przejazdach kolejowych kategorii D

Do kategorii D zalicza się **przejazdy użytku publicznego bez rogatek, półrogatek i bez samoczynnej sygnalizacji przejazdowej. Bezpieczeństwo na tych przejazdach zapewnione jest jedynie poprzez znaki drogowe.** Tego rodzaju przejazdy znajdują się w miejscach o niewielkim natężeniu ruchu. Posiadają one dobrą widoczność umożliwiającą kierującemu pojazdem właściwą obserwację torów. Prędkość przejeżdżających pociągów na tych przejazdach nie może przekraczać 120 km/h. Przy prędkości pociągów mniejszej niż 20 km/h dobra widoczność drogi nie jest wymagana. Zbliżając się do przejazdu kategorii D należy pamiętać, że jesteśmy zdani jedynie na siebie, gdyż skrzyżowanie to nie posiada żadnych urządzeń ostrzegawczych. Zanim wjedziemy na przejazd upewnijmy się, czy nie zbliża się do niego żaden pociąg. To od nas kierujących pojazdem zależy czy bezpiecznie pokonamy skrzyżowanie z tak odmiennymi rodzajami ruchu.

Przed przejazdem kategorii D ustawione są następujące znaki:

A -10 przejazd kolejowy bez zapór
G - 3 krzyż św. Andrzeja przed przejazdem jednotorowym
G - 4 krzyż św. Andrzeja przed przejazdem wielotorowym
G-1a,G-1b,G -1c,G-1d,G -1e,G -1 informujące o zbliżaniu się do przejazdu

Może też być ustawiony znak B-20 nakazujący obowiązek bezwzględnego zatrzymania się. Występuje on także przy innych kategoriach przejazdów.

Maszynista widząc, że na przejazd wjechał samochód, może tylko wcisnąć hamulec i czekać na zderzenie !!!

ATENTU !!! - la fervoja pasjo

Finiĝis la tria socia kampanjo „Sendanĝera pasejo”. Rezultojn oni resumis la 12-an de septembro en la media konferenco, kiun oni aranĝis en la sidejo de PKP (Polaj Fervojaj Linioj). La akcio atingis celitan rezulton, ĉar malgrandiĝis la nombro de damaĝitaj personoj kompare kun tiu de pasinta jaro. Tamen oni konstatis, ke ekzistas la plua bezono de edukado kaj informado de socio pri la temo. En nia lando oni esploras 13 030 fervojajn pasejojn kaj tio aktivigas nin al konstanta admono por teni atenton kaj singardemon en krucpasejo de aŭtovojo kaj fervojo.

Ni ankaŭ finas la ciklon „Atentu !!! - la fervoja pasejo”. En la ciklo ni priskribis kiel karakteriziĝas la diversaj kategorioj de la pasejoj kaj kiel ili estas signalizitaj. Ni havas esperon, ke niaj rimarkoj kaj sugestoj tamen en eta grado rememorigis la kodekson de aŭtovoja trafiko kaj influis al kresko de sekureco sur fervojaj pasejoj**.**

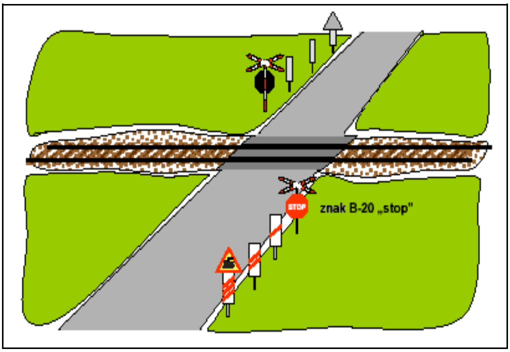

<u>Kion ni scias pri la fervojaj pasejoj de kategorio D</u>

Al kategorio D apartenas la pasejoj de publika vojo sen bariloj aŭ duonbariloj kaj sen lumaj signaloj. La sekureco estas certigita nur per aŭtovojaj signaloj. La D kategoriaj pasejoj estas en lokoj, kie trafiko estas malgranda kaj videbleco de fervoja trako bona. La mezuradon de la nombro de uzantoj de la pasejoj faras la administrantoj de la aŭtovojoj ne malpli ol dum 5 jaroj. La fervojaj instancoj ankaŭ dum la sama periodo faras apartan mezuron pri denseco de fervoja trafiko.

Proksimiĝante al D kategoria pasejo ni devas esti konsciaj, ke nur ni mem povas al ni helpi, ĉar estas nek specialaj fervojaj signaliloj, nek bariloj kaj nek pasejaj gardistoj**. Atentu !!!**

Oni devas senescepte stopi antaŭ la vojsigno „STOP”

Antaŭ la pasejo de kategorio D staras la aŭtovojaj signoj:

A-10 - la fervoja pasejo sen bariloj
G-3 - la kruco de Sankta Andreo antaŭ unu-traka pasejo
G-4 - la kruco de Sankta Andreo antaŭ mult-traka pasejo
G-1a, G-1b, G-1c, G-1d, G-1e, G-1f kiuj informas pri la distanco al la fervojpasejo.

La lokomotivestro vidante , ke al fervoja pasejo eniris la aŭtomobilo, povas nur funkciigi la bremsilon kaj atendi la kolizion !!!

60-a IFEF – kongreso en Pollando

Turismaj allogaĵoj de la Kongreso

Antaŭ ni la 60-a Internacia Kongreso de Fervojistoj Esperantistoj, kiu okazos duan fojon en Pollando. Ĉifoje ni renkontiĝos en **Poznano de 17-a ĝis la 24-a de majo 2008 jaro**. Dum la kongreso ni volas montri la belaĵojn de nia lando kaj ekkoni ĝian historion kaj kulturon. Ni proponas jenajn programerojn:

- promenado tra bela Poznano kun vizito al plej famaj antikvaĵoj de Malnova Urbo i.a. la katedralo kaj aliaj ĉefaj plej antikvaj preĝejoj,
- la duontaga pertrajna ekskurso al Wolsztyn, kie ni povas viziti faman muzeon samtempe funkcianta kiel vaporlokomotivremizo
- la duontaga busa ekskurso al Kórnik kaj al Grandpollanda Nacia Parko
- la tuttaga busa ekskurso laŭ itinero de Piast-dinastio tra Lednica, Gniezno, Biskupin, Wenecja.

La Vaporlokomotivejo en Wolsztyn

Ĝi estas eksterordinara loko por fervojistoj, ekspertoj kaj por fervoj-amantoj. Oni kolektis ĉi tie 30 vaporlokomotivojn de 15 diversaj tipoj, kiuj devenas el dudekaj kaj tridekaj jaroj de dudeka jarcento. Plej valora eksponaĵo estas “La Bela Helena”, pola lokomotivo de serio PM36-2, kiu povas atingi rapidecon 130 km/h. Ĉiuj veturiloj estas plenpretaj tiri vagonarojn. Unike en Eŭropo ili kondukas ĉiutage laŭplanajn trajnojn al Poznano kaj al Leszno. Ofte ili funkcias kiel lokomotivoj de retro-trajnoj kaj eksteroridinaraj trajnoj. La vaporlokomotivoj el Wolsztyn estis uzataj en filmaj scenoj i.a. en filmo de Steven Spielberg “La listo de Schindler”. Ĉiujare lastan sabaton de aprilo okazadas en Wolsztyn fama parado de vaporlokomotivoj el tuta Eŭropo. Ĉijare, okaze de 100 jariĝo de la vaporlokomotivejo, vizitis ĝin pli ol 20 mil da spektantoj.

Kórnik – la urbo 20 km de Poznano , kie troviĝas palaco kun apudaj parkoj, kiuj apartenis antaŭe al familio Działyński. La neogotika kastelo, kiu aspektas kiel defenda konstruaĵo estas situita en granda parko. Ĉi tiu arbara parko enhavas valorajn specojn de kreskaĵoj kaj naturaj unikaĵoj. En apuda Grandpolia Nacia Parko en urbeto Puszczykowo valoras viziti privatan muzeon de fama pola terglobtrotisto - Arkady Fiedler kun kolektoj de naturaĵoj, ĉasistaj trofeoj el diversaj partoj de la mondo. Interesa estas ankaŭ piramido simila al tiu de Cheops.

La itinero de Piast-dinastio – kondukas tra terenoj de nordorienta parto de Grandpolio kaj okcidenta Kujavio.Ĝi ligas multajn lokojn ligitaj kun komenco de **Pola Ŝtato** dum regado de polaj reĝoj kaj princoj el dinastio de Piastoj. Krom historiaj memoraĵoj kaj valoraj monumentoj de romanika kaj ali-stila arkitekturo ni povos admiri belajn pejzaĝojn kun multaj lagoj. Irante de Poznano ni laŭvoje vidos jenajn lokojn:

Ostrów Lednicki - insulo Lednica kuŝanta en norda parto de lago „Lednickie" , kie restis la fragmentoj de kastelo konstruita dum periodo de la regado de princo „Mieszko la 1-a" antaŭ 966 jaro, kiam Pollando akceptis kristanan bapton el Ĉeĥio.

Gniezno – la unua metropolo de Pollando, urbo kun riĉa historio ligita kun komenco de pola ŝtato. La ĉefa monumento estas la katedralo kun tombo kaj relikvoj de sankta Adalberto. Plej valoraj estas tiel nomata „ Pordego el Gniezno" – plej impona verko de romanika arto en Pollando, kiu ilustras la historion de vivo kaj morto de sankta Adalberto. En Gniezno okazis en mila jaro kunveno de imperiestro Otton III kun pola princo Boleslav la Brava, dum kiu Otton transdonis la kronon kaj insignojn de regopovo al Boleslav. En muzeo de Komenco de Pola Ŝtato oni povas spekti la historion en lum-sona spektaklo en diverslingvaj versioj.

<u>Biskupin</u> – fama arkeologia elfosaĵo, kuŝanta en insulo inter du lagoj. Nun estas rekonstruita la praslava setlejo el tempo de la kulturo de Łużyce el 8 jarcento a. K. En la loko oni ekspozicias domojn el ligno kaj pajlo, kaj oni prezentas vivkondiĉojn de malnovaj slavaj gentoj. En apuda muzeo ni povas rigardi elfositajn eksponaĵojn kaj ekkoni la plej malnovan historion.

<u>Wenecja</u> – estas la vilaĝo kun ruinoj de kastelo de la jaro 1390, kun kiu estas ligita la legendo de „Diablo de Wenecja". Tamen plej valora en Wenecja estas la muzeo de mallarĝtraka fervojo. Krom diversaj etŝpuraj lokomotivoj, vagonoj kaj diversaj fervojaj maŝinoj kaj signaliloj oni povas rigardi fervojajn uniformojn kaj ilaron. Oni povas rigardi personajn kaj poŝtistajn vagonojn kaj spekti la internon de la malnova stacidomo. La vagonoj estas funkciantaj dum turisma sezono. La vagonaro regule, kelkfoje dumtage veturas el Wenecja tra Biskupin al Żnin.

Konferencja PEFA

W dniach 21-23 września w Poznaniu, odbyła się Krajowa Konferencja Kolejarzy Esperantystów. Uczestniczyli w niej członkowie PEFA (Pola Esperanta Fervojista Asocio) oraz goście z Czech - Jndrich Tomišek, Austrii - Martin Stuppnig, Iranu - Reza Torabi. Szczególnymi gośćmi konferencji byli: Aleksander Sosna Zastępca Prezydenta Miasta Białegostoku, który przybył wraz z delegacją białostockich esperantystów. Jako organizatorzy Światowego Kongresu Esperanto w 2009r. przedstawili oni walory miasta i program przygotowań do kongresu, przekazując materiały w języku polskim i esperanto.

Podczas konferencji omówiono sprawy organizacyjne Polskiej Sekcji Kolejarzy Esperantystów, a przede wszystkim sprawy dotyczące organizacji **60 Światowego Kongresu Kolejarzy Esperantystów, który odbędzie się w dniach 17- 24 maja 2008 r. w Poznaniu.**

Pani Elżbieta Karczewska Prezes Białostockiego Towarzystwa Esperantystów zaprosiła uczestników kongresu na wycieczkę pokongresową do Białegostoku, oferując pomoc i gościnność miejscowych esperantystów.

Uczestnicy konferencji wzięli udział w Artystycznych Konfrontacjach Esperanckich, które równolegle odbywały się w szkole Łejery. Wśród licznych i ciekawych prelekcji ARKONESu odbyła się również publiczna prezentacja programu 60 Kongresu IFEF. Zainteresowani otrzymali aliĝilo oraz materiały informacyjne.

Aliĝilo (zgłoszenie na kongres) dołączamy również do naszego biuletynu i serdecznie zapraszamy kolejarzy, esperantystów i sympatyków do udziału w kongresie.

Kristnasko 2007

Al ĉiuj legantoj de la bulteno „Verda Lumo“
agrablajn, ĝojplenajn, korvarmigajn
Kristnasko-festojn
kaj feliĉan, prosperan Novan Jaron 2008
deziras la estraro de PEFA

Ucz się razem z nami

Liczebniki

liczebniki główne - ĉefaj numeraloj

1 - unu	11 - dek unu	21 - dudek unu	200 - ducent
2 - du	12 - dek du	22 - dudek du	300 - tricent
3 - tri	13 - dek tri	30 - tridek	400 - kvarcent
4 - kvar	14 - dek kvar	40 - kvardek	500 - kvincent
5 - kvin	15 - dek kvin	50 - kvindek	600 - sescent
6 - ses	16 - dek ses	60 - sesdek	700 - sepcent
7 - sep	17 - dek sep	70 - sepdek	800 - okcent
8 - ok	18 - dek ok	80 - okdek	900 - naŭcent
9 - naŭ	19 - dek naŭ	90 - naŭdek	1000 - mil ....
10 - dek	20 - dudek	100 - cent	1000 000 - miliono

np. **85** - okdek kvin, **152** - cent kvindek du, **222** - ducent dudek du,
rok 1996 - la jaro mil naŭcent naŭdek ses.
Liczebniki główne są nieodmienne np. Mi havas **unu** fratinon kaj **du** fratojn = Mam jedną siostrę i dwóch braci.

liczebniki porządkowe (ordigaj numeraloj) mają końcówkę przymiotników **- a**

unua	- pierwszy	**dua**	- drugi	**tria**	- trzeci
kvara	- czwarty	**kvina**	- piaty	**sesa**	- szósty
deka	- dziesiaty	**dekkvina**	- piętnasty	**dudeka**	- dwudziesty
trideka	- trzydziesty	**centa**	- setny	**ducenta**	- dwusetny
mila	- tysięczny	**centmila**	- stotysięczny		

liczebniki ułamkowe (frakciaj numeraloj) tworzy się za pomocą **przyrostka – on**

duono - połowa	**duona jaro** - pół roku
triono - jedna trzecia	**oka kaj duono** - ósma i pół
kvarono - jedna czwarta, kvadrans	**tri kvaronoj** - trzy kwadranse

liczebniki odrzecznikowe (substantivaj numeraloj) mają końcówkę **– o**

nuo - jedynka	**dekduo** - dwudziestka, tuzin
duo - dwójka	**sesdeko** - sześćdziesitka, kopa
deko - dziesiatka	**cento** - setka

liczebniki przysłówkowe (adverbaj numeraloj) mają końcówkę - **e**

unue - po pierwsze	**trie** -po trzecie
due - po drugie	**deke** - po dziesiate

mat. z „Esperanto” A.P Tabacki

Choinkowy Ekspres

Wyjechał spod choinki,
mini pociąg – prezent Mikołaja.
Na oczach kolejarskiej rodzinki
optymizmem życzeń nastraja.

Lokomotywa ciągnie po torze brzemię:
w pierwszym wagonie pomyślności życzenia,
w drugim podwyżki i premie,
w trzecim szczęśliwa kolejarska rodzina.

Dalej jeszcze wagonów podoczepiali
z prywatyzacją, modernizacją,
zatrudnieniem i awansami.
Pociąg ledwie mieści się między stacjami.

Wagonów w pociągu wiele,
a każdy ciężki, ładowny jest
bo w nim kolejarskie marzenie.
Szkoda, że to zabawka ten ekspres.

M. Płóciennik

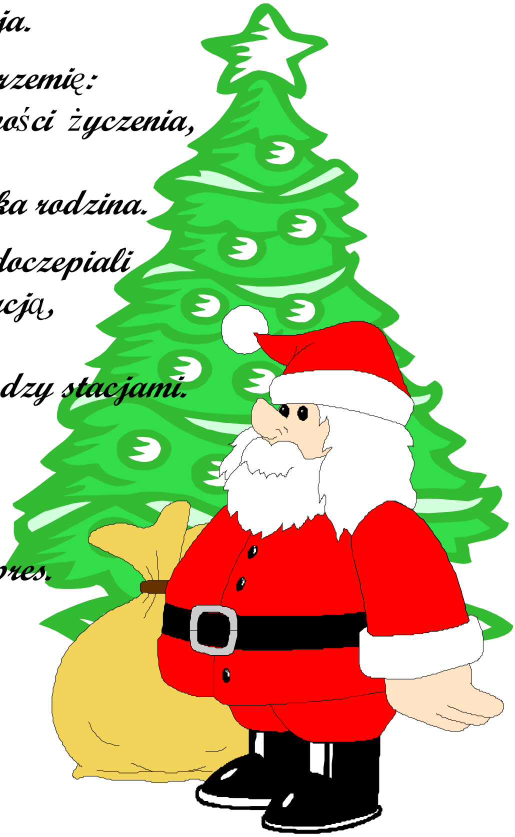

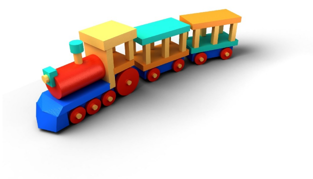

Redaguje zespół w składzie: Halina Sobiech (tel. kol. 833 33-52, kom. 694825485)
Wiesław Libner, współpraca: Bogdan Dembiec, Teresa Pomorska
Skład komputerowy: Jerzy Gierasimiuk – Zakład Linii Kolejowych w Siedlcach
Strona http://www.pefa.pl , e-mail: verdalumo@wp.pl